

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Po štiri mesece trajajočih počitnicah otvoril se je včeraj zopet državni zbor, na katerega delovanje gledajo vsi v državnem zboru zastopani narodi z opravičenim zanimanjem, kajti mej počitnicami se je marsikaj dogodilo, kar ni baš okrepilo železnega obroča, ki je doslej vezal desnico, slednjo pa z vlado. Posebno ministra Gauča zloglasne naredbi naperjene v prvi vrsti proti češkim in slovenskim srednjim šolam, vzbudile so toliko razburjenost, da vse radovedno pričakuje, kako bodo slovenski poslanci, zastopajoč svojih volilcev koristi, skrčili pest proti ministru za uk in bogočastje, ki je za svojega ministrovanja kratko dōbo pokazal se kot pravi „enfant terrible“.

Ker je bilo proti kvarnim naredbam Gaučevim treba pred volilci določiti stališče, sklicali so bili oni naših državnih poslancev, ki se zavedajo svojih dolžnostij, prevzetih ob jednom z državnozbornim mandatom, kateri si prizadevajo vestno zastopati svoje volilce, razne shode, dočim drugi naši poslanci neso prav nič čutili te potrebe, kar je baš žalostno spričevalo kakor za dotične poslance tako tudi za njih volilce, za slednje radi tega, ker jim to ne dela niti najmanjše preglavice.

Na teh shodih čule so se precej odločne besede, razpravljala se je tudi eventualiteta, ko bi morala desnica stopiti v opozicijo. Jednaki glasovi prihajali so s Češkega in časniki vseh strank in boj razglabljali so vprašanje, kako se bodo stvari zasukale, kadar se snide naš parlament. Mnogo jih je bilo, ki so trdili, da so dnevi Gaučevi in morda tudi Taaffe-ovi že šteti, drugi bolj sangvinični videli so že Gauča ministerskim predsednikom in ž njim pričeti temeljitih dragonad proti Slovanom.

Ako smemo sklepati po včerajšnji prvi seji, ne bode niti jednega ne družega. Kakor doslej, tako motala se bode vladna štrēna za nekaj časa še dalje, ministri ostali bodo na svojih mehkih baržunastih sedežih, narodi pa na dosedanji trdi klopi. Palo bode nekoliko sladkih besed, čuli bodemo nekoliko mamljivih obljub, a ko bode budget dovoljen, pa o vseh obetih ne bode več niti duha ne sluha.

Da bode tako, preveri a nas je včerajšnja interpelacija dr. Riegro in drugov. Ne dá se tajiti, da

z interpelacijo neso odlašali, kakor je sicer navadno, a če pomislimo, da je prihodnjo soboto v Pribramu dopolnilna volitev za državni zbor in da je baš radi tega trebalo pred volilci malo osvetliti staročeški, v zadnjem času jako zatemneli „prestige“ potem vidimo takoj nagibe tej hitrosti. „Česky klub“ stavlil je interpelacijo takoj v prvi seji samo zato, da bi jo kot volilno sredstvo porabil pri prihodnji volitvi in tako morebiti rešil si državnozborni sedež, ki se silno maje in bode najbrže pripal mnogo odločnejim Mladočehom.

Ne glede na te nagibe nam pa tudi vsebina interpelacije ne ugaja. Glasi se tako krotko, tako pohlevno, da si Gauč labko v pest smeje in da bi ne rekel dvakrat, da jo je Gauč sam narekoval in si tako pot utrl za svoj odgovor. Pravi se v interpelaciji, da Gaučeve naredbi neso v ustavi osnovane, da so narodnim težnjam neprijazne (nič več?) specijalno za Češko, Moravsko in Šlezijo — o drugih kronovinah slovanskih ni nobenega govora — neumestne, ker ondu še ni toliko duševnega proletarijata, kakor v drugih deželah, dvomi se, da bi bila deželna šolska oblastva kaj takega nasvetovala in trdi se, da so naredbi nezakonite, ker jih neso dovolili niti deželni zbori, niti državni zbor, katerih prvi imajo odločilno besedo glede realk, slednji, državni zbor namreč, pa dovoljuje sredstva za vzdrževanje teh zavodov.

Naposled vpraša se vlada:

1. Kako more vlada opravičiti načeloma sklenjeno razpustitev rečenih višjih realk z ozirom na ustavo in na obstoječe pogodbe?

2. Hoče li vlada onim občinam, katerim so se z državnega zbora dovoljenjem za vzdrževanje srednjih šol priznale subvencije, te subvencije v dosedanjih zneskih pustiti, dokler ne odpadejo razlogi, zaradi kojih so se stavile v državni proračun?

3. Se li sme nadejati češko prebivalstvo po onih pokrajinah, kjer je nedostatek srednjih šol in kjer je posebno močno obiskovanje zasebnih ali občinskih šol dokazalo potrebo takih zavodov, da bode vlada z državnimi sredstvi odpomogla k tej potrebi?

Za poslance odvažnega naroda češkega je ta interpelacija pač veliko preplevka. Nema soli, niti pravega jedra in „Národní Listy“ našli so pravi

izraz, rekoč, da se s takimi „papirovnimi rachejtlemi (raketami od papirja) nihče ne spelje na led in da bode narod češki vsled te interpelacije poleg škode imel še posmeh vsega sveta.

Ne vemo kak bode odgovor Gaučev, dasi mu je tako rekoč na jezik položen, izvestno pa narod češki ne bode zadovoljen z interpelacijo, kakor tudi z bodotim odgovorom ne. Na shodu volilcev v Časlavi se je že pokazalo, kaj narod zahteva. Ko je namreč poslanec dr. Kaizl mej drugim rekel, da treba z vsemi silami delati na to, da se naredbi Gaučeve prekličajo, sicer pojdejo poslanci češki v opozicijo, oglasil se je volilec dr. Vraný ter stavlil resolucijo: „Poslanci naj z vsemi parlamentskimi sredstvi delajo na to, da se „ordonance Gaučeve“ zrušijo in da bode za narod naš v deželah krone češke država ustanovila in vzdrževala toliko šol v jeziku njegovem, kolikor mu jih v razmerji z Nemci pristaje.“

To je tudi povsem opravičena terjatev, katera pa žal ni našla izraza v interpelaciji v katerej tudi zeló pogrešamo toli naglašane vzajemnosti slovanske. Interpelacija je samo odmev doseđanje staročeške politike in nov dokaz, da se nam ni nadejati preobrata, marveč da bode voz vladne in parlamentske politike še nadalje vrtil se v starem kolovozu. Navada je tudi za Staročehe železna srajca.

Konvertovanje kranjskega zemljišno-odveznega dolga.

(Spisal dež poslanec dr. A. Moshe.)

(Daje.)

Ti deželnozborni sklepi, ki so postali znani po publicistiki, dali so povod „Unionbank“ Dunajski, da je stopila v zvezo z deželnim odborom.

Konec teh vršeti se obravnav bil je predlog, ki ga je stavila „Unionbank“ in po katerem naj bi se v izplačevanje zemljišno odveznih obligacij in takojšnje poravnanje skupnega zemljišno-odveznega dolga vsprejelo posojilo v znesku 4.270.000 gold.; od tega plačevale bi se 4% ne obresti ter bi se povrnil ves dolg v 40 letih.

Letni znesek za obresti in amortizovanje tega posojila znašal bi 214.872 gold. 66 kr. ter bi se pokrtil z 10% no (proti sedanji 16% ni) naklado na neposredne in z 20% no naklado na posredne davke.

LISTEK.

Andrej baron Čehovin,
slavni junak slovenski.

Spisal Janko Leban.

II.

S čim se je vojak Čehovin proslavil?

(Dalje.)

Pozabiti ne smem tudi povedati, da je imel Čehovin še tri druge svetinje, mej njimi jedno papežovo. Gledé slednje mi piše njegov nečak: „kdaj je dobil od papeža svetinjo, ni mi znano, in tudi ni o tem nobenih aktov. Skoro gotovo so take svetinje dobili avstrijski vojaki, kateri so bivali v papeževi deželi; kajti, kakor čujem, bila je ta svetinja male vrednosti. Važnejša mej temi svetinjami bil je viteški vojaški red III. vrste toskanskega nadvojvode Leopolda, kateri je Čehovin dobil zaradi neustrašivega junaštva, katero je skazal pri osvojenju mesta Livorno. K tej svetinji pripadajoči diplom je pisatelj teh vrstic tudi videl na svoje oči. Podpisan je od tosk. nadvojvode Leopolda in je ves sestav-

ljen v laščini. Dan mu je bil ta diplom 28. aprila 1855. l.; na njem je podpisan tudi „il segretario del Ministro della Guerra“ (tajnik vojnega ministra) A. Niccolini. Tretje odlikovanje je bil oficirski zaslužni križec. Šest svetinj je torej dičilo Andreja Čehovina! Pridobljene svetinje so mu nesle precej denarja na leto, in tudi pokojnino (penzijo) je imel po njih. Tako je vlekkel samo od reda Marije Terezije 600 gld na leto.

Kakor je že prej navedene baronovske diplome razvidno, postal je Čehovin novembra meseca 1849. leta nadporočnik, ter bil premeščen k 2. top. polku. L. 1852. ga je presvetli naš cesar povišal v ritmajstra pri 1. ulanskem polku ter mu daroval krasnega konja in ulansko uniformo. A Čehovinu pri ulancih ni ugajalo, baje zato ne, ker je jahanje škodovalo njegovemu zdravju; bil je namreč šibkih prsij. Zatorej poprosi, da bi ga premestili zopet k topničarstvu, katera želja se mu je izpolnila meseca marcija 1854. l. Prišel je zopet k priljubljenemu topničarstvu, za katero je bil kakor ustvarjen, in sicer kot stotnik I. vrste k 2. polku. A že 10. septembra 1855. l. ga je dohitela nemila smrt v Badenu pri Dunaji! . . .

III.

Čehovinova bolezen, smrt, pokop, in grob.

Baron Andrej Čehovin je umrl veliko prerano, v najlepši moški dobi, izpolnivši komaj svoje 45. leto. Obče se govori in piše, da je umrl za kolero. Mogoče; a jaz skoro dvomim, da bi bil umrl za to boleznijo. Izvedel sem namreč, da je pred smrtjo dlje časa bolehal, in zato se je bil napotil v sloveče toplice v Baden pri Dunaji, da bi tam našel zaželjenega zdravja. Žalibog, našel je mesto zdravja — smrt. K navadni njegovej boleznij pridružila se mu je bila baje še bolezen, podobna kolero; vsled vsega tega je potem umrl. Da je imel kolero, ne bi bil ležal dlje časa bolan in obiskovali ne bi ga bili največi dostojanstveniki; pravijo, da ga je v boleznij celó sam cesar obiskal, cesar pa nisem mogel dognati. Ko je že hudo bolan ležal, pisal je znani dr. Matija Dolenc, advokat na Dunaji, svojemu v Vipavi živečemu bratu par pisem v tej zadevi. Posrečilo se mi je jedno teh pisem dobiti v roke. Pisano je slovenski; a še „po starem“; v bohoričici. V tem pismu, pripoveduje Dr. Dolenc o boleznij pokojnega barona Čehovina ter tudi po-

